

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

**FarDU.
ILMIY
XABARLAR**

1995-yildan nashr etiladi
Yilda 6 marta chiqadi

2024/3-SON
ILLOVA TO'PLAM

**НАУЧНЫЙ
ВЕСТНИК.
ФерГУ**

Издаётся с 1995 года
Выходит 6 раз в год

S.M.Zokirova	
Hozirgi zamон ijtimoiy fanlar kontekstida disleksiya.....	1315
I.T.Xojaliyev	
Tasvir nutq tipining modal aspekti.....	1319
M.A.Usmanova	
"Ansob us-salotin va tavorix ul-havoqin" asarida izofiy birikmalarning qo'llanilishiga doir nazariy masalalar.....	1324
R.N.Umarova, O.U.Xolmatova	
Kognitiv lingvistikada konsept va maqol tushunchasi munosabati	1328
O.F.Turdaliyev	
"Guliston" asarining o'rganilishi va uning tarjimalari	1333
R.M.Shukurov, S.S.Abdikunduzova	
Kommissiv nutqiy aktlar tadqiqi va tasnifi.....	1337
A.I.Saminov	
Oksymoron va unga yondosh stilistik figuralar xususida	1341
G.Z.Rozikova	
Gaplarga xos sintagmatik nomutanosiblikni yuzaga keltiruvchi omillar	1346
N.A.Quldashev, F.N.Mahmudova	
Allegory as a research object of linguistics	1351
E.K.O'rinooyeva, G.S.Jo'raboysheva	
"Devonu lug'otit turk"da qo'llanigan ayrim maqollarning lingvopoetik tahlili	1354
U.I.Nosirova	
Poetik matnlarning vizual-grafik ifodasi	1360
Sh.R.Mo'ydinov	
Ingliz va O'zbek tillarida "Hayot/O'lum" konseptual oppozitsiyasi verbalizatorlari struktural-semantik maydoni	1366
Y.I.Karimov	
O'zbek tilshunosligida til birliklari va so'z birikmalari talqini	1369
G.S.Jo'raboysheva, G.V.Ergashova	
"Qisasi rabg'uziy" asarida qo'llangan ko'makchilar tahlili	1373
D.M.Ismoilova	
Lingvogenderologiyaning nazariy masalalari	1378
G.S.Jo'raboysheva, E.K.O'rinooyeva	
"Devonu lug'otit turk" asari va toponimlar	1383
Sh.M.Iskandarova, N.R.Maxmudova	
Tub so'z holatidagi ornitonimlar	1388
E.I.Ibragimova, E.K.O'rinooyeva	
Sintaktik sathda qarama-qarshilik munosabatining ifodalananishi	1392
Sh.M.Iskandarova	
Lug'aviy birliklarda differensial-mazmuniy munosabatlar	1397
X.X.Dusmatov, Z.N.Maxmudova	
So'z o'yinlarining askiyachilar nutqida qo'llanilishi	1401
Z.A.Akbarova	
Inson dunyoqarashi olamni modellashtiruvchi sifatida	1406
P.M.Axmadjonov	
Sayf Farg'oniy she'riyatida istiora badiiy so'z san'atining qo'llanilishi	1409
O.Q.Abbozov	
Diniy motivli toponimlar	1413
I.T.Axmadjonov	
Deminutiv morfemalarning semantikasi va uslubiyati	1416
M.T.Abdupattoyev	
Poetik nutqda aktualizatsiya va aktual bo'linish	1422
A.Mamajonov, O.Q.Abbozov	
So'x tumani toponimlarining lingvistik tadqiqi	1427
M.T.Abdupattoyev	
Matning statistik tahlili	1433

SO'Z O'YINLARINING ASKIYACHILAR NUTQIDA QO'LLANILISHI

УПОТРЕБЛЕНИЕ СЛОВОВЫХ ИГР В РЕЧИ АСКИ

THE USE OF WORD GAMES IN THE SPEECH ASKIYA

Dusmatov Xikmatullo Xaitboyevich¹ ¹Farg'ona davlat universiteti dotsenti, filologiya fanlari doktori (DSc),Maxmudova Zulayxo Numonjon qizi²²Farg'ona davlat universiteti magistranti*Annotatsiya*

Ma'lumki, askiya san'at darajasiga ko'tarigan va hali-hanuz o'z qiymatini yo'qotmagan janrlarda sanaladi. Xalq og'zaki ijodidagi ushbu janr tilshunoslikda so'z o'yinlari misolida o'rganiladi. Chunki askiya so'z o'yinlari asosida yuzaga keladi va unda zakiylik, hozirjavoblik, lutf, zarifona so'zlar mayjud. Ushbu maqolada askiya va askiyachilar nutqiga oid so'zlardan yuzaga chiqqan so'z o'yinlari tahsilga tortilgan. So'z o'yinlarining bir necha turiari askiya matni misolida tahsil etilib, tasnifiangan.

Аннотация

Известно, что асия относится к числу жанров, поднявшихся на уровень искусства и еще не потерявших своего значения. Этот жанр фольклора изучается в лингвистике на примере словесных игр. Поэтому что асия основана на словесных играх и содержит слова остроумия, быстроты, изящества и элегантности. В данной статье анализируются словесные игры, возникшие из слов, относящихся к речи асиков и асиковцев. На примере текста Асия анализируются и классифицируются несколько типов каламбуров.

Abstract

It is known that askiya is among the genres that have risen to the level of art and have not yet lost their value. This genre of folklore is studied in linguistics as an example of word games. Because askiya is based on word games, and it contains words of wit, promptness, grace, and elegance. In this article, the word games that emerged from the words related to the speech of Askia and Askia players are analyzed. Several types of puns are analyzed and classified on the example of Askia text.

Kalit so'zlar: so'z o'yinlari, askiya, askiyachilar, tagma'no, sintagmalash, tovush almashtirish, tovush orttirish, tovush tushinish, nutq tovushlari o'mini almashtirish.

Ключевые слова: словесные игры, асия, асиячилар, тагмана, синтагмация, замена звука, увеличение звука, уменьшение звука, замена звуков речи.

Key words: word games, askiya, askiyachilar, tagmana, syntagation, sound replacement, increase in sound, decrease in sound, replacement of speech sounds.

KIRISH

So'z san'atimizning eng mo'jaz nuqtalari – maqol, shohbayt, latifa, askiya til bilan adabiyotni o'ziga xos tarzda birlashtiruvchi janrdir. Unda chinakam zargarona zarofat, nozik lutf-latofat, teran tagma'no bo'ladi [1, 106]. Askianing 2014-yili YUNESKOning reprezentativ ro'yxatiga kiritilganligi o'zbek tilining xalqaro miqyosdagi nufuzining oshishida muhim ahamiyat kasb etdi.

ADABIYOTLAR TAHЛИLI VA METADOLOGIYA

«Asiya» arabcha so'z bo'lib, «O'zbek tilining izohli lug'ati»da belgilanganidek, «ziyrak, aqli, zehnli, qobiliyatli» ma'nolarini ifodalovchi zakiy («زکیٰ») so'zining ko'plik shakli azkiyo («ازکیٰ»)dir. Azkiyo so'zi davrlar o'tishi bilan fonetik jihatdan o'zgarib, askiya ko'rinishiga kelgan. O'z asl ma'nosini (ziyaraklar, zakiyalar) mumtoz adabiyotimizda saqlagan holda, hozirgi o'zbek tilida milliy og'zaki ijod janri nomi sifatida qo'llanmoqda: «Asiya – o'zbek xalq og'zaki ijodining bir janri

bo'lib, unda so'z o'yiniga, qochiriqlarga asoslangan holda ikki yoki undan ortiq kishi yoki taraflar musobaqalashadi. Askiya, odatda, to'y-tomosha, sayl, ziyofat kabi yig'inlarda o'tkaziladi [2, 106].

"Til – bu o'yin" [3, 206] o'xshatishidan qadimgi zamonlardan buyon tilshunoslikda keng foydalanilib kelinmoqda. Ferdinand de Sossyur lisonning asosiy kategoriylarini shaxmat o'yiniga muqobililikda ta'riflaydi (tizimlilik, ahamiyatlilik, qoida va boshqalar). Biroq "lisoniy o'yin" termini nisbatan yaqin yillarda, faylasuf L.Vitgenshteyn ishlari paydo bo'lib, unga ko'ra, til "o'z qoidalari ega bo'lgan o'yin" sifatida talqin etildi. Lisoniy o'yinlar – o'z ichki qoidalari va kelishuvlarga bo'ysunuvchi yaxlit va tugal kommunikatsiya tizimlari hisoblanadi. Olimning fikricha, lisoniy o'yin til birliklarining tizimli munosabatlarini maqsadli, ongli ravishda buzishga asoslangan so'zlovchi nutqiy xatti-harakatining muayyan bir turidir. U, asosan, so'zlashuv, ommabop va badiiy nutq uslublariga xosdir [4, 34]. Olimning konsepsiyasida ijodiy yondashuv, nutqiy faoliyatdan iborat lisoniy o'yin subyektiv tarzda shakllantirilgan kognitiv jarayonlar sifatida izohlanadi.

Rus tili stilistikasiga oid ensiklopedik lug'atda "lingvistik ijod sifatida, asosan, jamiyatning madaniy qatlamlariga bo'ysunadi va nutq ifoda etishning asosiy qoidalarni bilmaslikdan kelib chiqqan nutq xatosining teskarisidir" [5, 696] deya izohlangan lisoniy o'yin hodisasi jahon tilshunosligida atroficha o'rganilgan. Bu o'rganishlar til rivojining barcha davrlariga xos bo'lib, o'zaro o'yinli munosabatlar turli sohalarda namoyon bo'lib kelgan. Xususan, "o'yin" termini ko'plab ilmiy sohalar qatori falsafa, pedagogika, psixologiya va fiziologiya kabi sohalarda namoyon bo'lib, turli aspektida o'zining funksional xususiyatlariga ega bo'lishi ta'kidlangan. Tilshunoslik sohasida so'z o'yinlarining lingvostilistik tabiatni bir qator olimlar, xususan, O.Yu.Konovalova [6, 22], K.S.Baranov [7, 26], T.V.Pervak [8, 26], A.Z.Sannikov [9, 547], O.Ye.Voronichev [10, 36-40], A.A.Terechenko [11, 60-54], O.V.Gladkova [12, 38-41], Yu.M.Fedorova [13, 332-337], Ye.S.Lavrentyeva [14, 169-179] kabi tilshunoslardan tomonidan turli tillar misolida ochib berildi [15, 24]. Tadqiqotchilar tomonidan til o'yiniga matnni shakllantirish omili sifatida qaraldi.

Tadqiqotchilar so'z o'yinlarini muayyan bir til misolida tekshiribgina qolmay, ularni turli nutq ko'rinishlarda ifodalanishiga doir izlanishlarga ham e'tibor qaratdilar. Jumladan, S.K.Loxova so'z o'yinlarini siyosiy matnlarda [16, 24], T.A.Grinda badiiy matnlarda [17, 165], O.Ye.Voronichev rus ekspressiv nutqida [18, 723], S.V.Ilyasova ommaviy axborot vositalari va reklama sohasida [19, 296], N.V.Lazovskaya reklama matnlarda [20, 22], O.A.Viktorova targ'ibot materiallari misolida [21, 182] tadqiq etadi. Shuningdek, so'z o'yinlarining ma'lum bir turlari [22, 3-8] hamda ularning muayyan bir vazifalari bo'yicha [23, 18] keng ko'lamli tadqiqotlar olib borildi.

So'z o'yini jahon tilshunosligining tadqiqot obyekti sifatida XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab tilshunoslarning diqqat markazidagi lingvostilistik muammoga aylandi.

NATIJA VA MUHOKAMA

Askiya, dastavval, so'zning botiniy, tagma'nosini topishga qaratilgan. Keyinchalik so'z o'yini asosiga qurilgan janr sifatida shakllangan. O'zbek tilshunosligida askiya matni lingvostilistik jihatdan tadqiq etilgan [3, 24].

Askiyachilik so'z san'atida milliy so'z o'yinlarimizning quyidagi turlarini uchratamiz:

"Fonostilistik o'yin". Askiyachilar tomonidan nutq tovushlari maqsadli tarzda o'zgartiriladi va shu tariqa turli subyektiv munosabat bayon etiladi. Buning natijasida nutqda tovush almashtirish, tovush orttirish, tovush tushirish, nutq tovushlari o'rnini almashtirish va aralash turdag'i fonostilistik kombinatsiyalar namoyon bo'ladi. Mas.:

Tohirjon: Kolxozi duradgorlari brigadalarga chiqmay, nuqlul raisnikida pol ochishadi-ya.

Hasanjon: Komissiya kamchiliklarni ko'rsatgani yaxshi, ishga foydasini tegadi. Siz bo'lsangiz komissiya kelganda, o'zingizni ponaga olasiz.

(«Duradgorlik» payrovi. Askiya. 70-b.)

Askiyachilar nutqida so'z o'yini birinchi gapda *p* va *f* tovushlarini, ikkinchi gapda *o* va *a* tovushlarini almashtirish bilan yuzaga chiqarilgan hamda duradgorlik sohasiga oid atama (*pol* va *pona*)ni matnda ishlatish bilan payrov talabiga (payrovda mavzuga doir atamalarni qo'llash shart) amal qilingan. *Pol* va *pona* leksemalari implitsit ifoda vositasi, *fol* va *pana* so'zlar esa eksplitsit axborot tashuvchi birlikdir.

"Urg'uli so'z o'yini". Askiyachilar nutqida urg'u oluvchi bo'lak birdan ortiq axborotga ega bo'ladi hamda uslubiy vazifa bajaradi:

TILSHUNOSLIK

Olimjon aka: Qodirjon aka, haqqushlar osmonda parvoz qilib yursalar, aka, bag'ri qora demang yana.

Qodirjon aka: Osmondan uchib kelib Olimjon akaning do'ppilarini tashlaymi – *ilvosin* deb. («*Qushlar*» payrovi. Askiya. 31-b.)

Olimjon akaning nutqida ilvosin so'zidagi urg'u joylashishi o'rniga qarab: ilvosin – qo'shma fe'l (ilib olsin), ilvosin – qarchig'aysimon qush ma'nosida qo'llanilgan.

“Morfologik o'yin”. Bu o'yinning bir nechta turlari mavjud:

1. “Juft so'zlar yordamidagi so'z o'yini”. Askiya bellashuvida «raqib»lar bir-birini so'z o'yini bilan mot qilish uchun juft va takroriy shakklardan foydalanadilar. Boshqa nutq ko'rinishlarida mazkur vositalar har doim stilistik vazifa bajarmaydi, ularidan nutqni shakllantiruvchi vosita sifatida foydalaniladi, xolos. Ya'ni boshqa matnlardagi juft so'z anglatgan ma'nuning grammatik qimmati ustun bo'lsa, askiya matnida juft so'zlar stilistik maqsadda qo'llanishi bilan ahamiyatlidir. Mas., hozirgi o'zbek adabiy tilida *es-pesi* juft so'zning ikkinchi komponenti leksik ma'no anglatmaydi. «Chorvachilik» payrovida so'zlovchi (Rahmatqul) «...es-pesi bormi bu odamning o'zi» deya juft so'zning har ikkala qismiga ataylab leksik ma'no yuklaydi. Bunga pes leksemasining tibbiyot sohasidagi ma'nosi: *terida paydo bo'ladigan oq dog'* va *shunday kasali bo'lgan kishi* hamda so'kinish mazmunidagi *iflos, moxov* [24, 248] ma'nolari asos qilib olinadi.

Ma'lumki, askiyachilar payrov mavzusidan chetga chiqsa, bellashuvda yengilgan hisoblanadi. So'z ustalari o'z nutqida payrov mavzusini ochib berishda okkazional juft so'zlarni qo'llashga harakat qiladilar. Natijada juft so'zshakllar favqulodda hosila sifatida paydo bo'ladi:

Ibrohimjon: Bog'da «*kishi-mishi*» yo'qmi, yana yumaloq qilib tashlamay.

(«Uzum» payrovi. Askiya. 36-b.)

Juft so'zning lisoniyashmagan ushu turi askiyachilarning individual uslubiga xosdir. So'z ustasi bu o'rinda *kishmish* – mevasi *maydarоq bo'ladigan uzum* va *shu uzumning mayizini* anglatuvchi leksemaning i tovushini maqsadli ortirish hisobiga uni juft so'zga aylantirgan va bu bilan *kishi – odam, inson (kimdir)* ma'nosini ifodalagan.

2. “Uslubiy takrorga asoslangan so'z o'yini”. Askiyachilar nutqida takrorga sintaktik-stilistik figura sifatida qarash va uni sintaktik takror ko'rinishi sifatida izohlash maqsadga muvofiq bo'ladi. Bellashuvda «raqib» ifoda uslubini takrorlash bilan kulgi qo'zg'atuvchi so'z o'yini hosil qilinadi:

Tursunbuva: Mana, Qodirjon ham majburiyatini bajardi, ko'rgebnizmi tili chiqib, **bit-bildiq, bit-bildiq** deb qoldi.

Qodirjon aka: Tursunbuvam ham xursandlar, zvenolari kamchiliklarini bitirib, planini bajarganga o'xshaydi. Ko'rgebnizmi, endi hamma yoq **sip-silliq, sip-silliq** deyaptilar.

Tursunbuva: Hosil to'yiga tayyorgarlik ko'ryaptilar, shekilli, qo'llariga bitta taxta ko'tarib olib **randalang, randalang**, deydilar.

Qodirjon aka: Yaxshi ishlaganingiz uchun mukofot chiqadimi deyman, qo'lingiz qichiyapti. Shunaqa bo'ladigan bo'lsa, qo'lingizni **tatalang-tatalang**.

Tursunbuva: Hosil to'yiga aloqador ham kelganmi, deyman, nafaslari ichlariga tushib, **ko'rgilik, ko'rgilik** deb o'tiribdilar.

Qodirjon aka: Ko'rgilik emas, Tursunbuva, ayb o'zlarida, bo'lmasa nima uchun **ko'rchilik, ko'rchilik** deydilar.

(«Paxtachilik» payrovi. Askiya. 19-b.)

Yuqoridaq matndan quyidagi propozitiv va qo'shimcha ma'nolar anglashiladi: a) bit-bildiq, bit-bildiq – bedonalarning sayrash ohangiga taqlid; b) sip-silliq, sip-silliq – *hammasi yaxshi, joyida ma'nosida; ortirma darajadagi sifat; v) randalang, randalang – tekislamoq, sillqlamoq; g) tatalang, tatalang – *tirmamoq, timdalamoq; d) ko'rgilik, ko'rgilik – ixtiyoridan tashqari holda yuz bergen ko'ngilsiz voqeа; ye) ko'rchilik, ko'rchilik – ko'rgilik qolipi asosida yasalgan okkazional so'z, okkazional antonim.**

“Sintaktik-stilistik o'yin”. Sintaktik vositalar yordamida hosil qilinadi. Quyidagi turlari aniqlandi:

1. “Sintagmalash o'yini”. Sintagmalash usuli so'zlarni biriktirish, komponentlarga bo'lish hisoblanib, sof so'z o'yiniga asoslanishi, notiqning kommunikativ niyati ataylab so'z o'yiniga joylashtirilishi bilan alohida ahamiyat kasb etadi. Bunday so'z o'yinlarida bir qancha lingvistik

hodisalar (ohang, pauza, urg'u, omonim, omofon, omograf, paronim, ko'chim, polisemiya, polifunktionallik va hokazo) sinkretik holatda ifodalanadi:

Mahmudjon: Mehmonlar kelishidan ikki kun ilgari uzib qo'ygan ekansiz, ezilib qolibdi. Ijroqo'mbuva, mana buning *ham shirasi* chiqib qolibdi.

(«*Bog'bonchilik*» payrovi. Askiya. 40-b.)

Matnda so'zlarni mazmunan, intonatsion va sintaktik jihatdan biriktirish evaziga birdan ortiq axborot ifodalangan: *shira* so'zi oldidan *ham* so'zi qo'llanmasa, *shira* oddiy axborot tashuvchi birlik sifatida nutqni shakllantirishga xizmat qilar edi, xolos. So'z o'yini ham yuzaga chiqmas edi. Kontekstda illokutiv akt (yashirin ifoda) ustsegment birliklar yordamida yuzaga chiqayotgan bo'lIsa-da, umumiy mazmunning sintaktik aloqa yordami bilan ifodalananayotganligi ushbu so'z o'yini usuliga faqtigina fonostilistik, fonopragmatik jihatdan emas, balki morfonologik, morfosintaktik jihatdan yondashuvni talab qiladi.

2. "O'xshatishga asoslangan so'z o'yini". Quyidagi payrovda askiyachi harifi («raqibi»)ni «boy o'g'li»ga o'xshatish bilan ikki tomonloma tanqid ostiga olgan: *birinchidan*, uning xarakterida bo'lgan kekkayishni ko'rsatish uchun boyning o'g'liga, *ikkinchidan*, uning yoqimsizligi va befayzligini qushga – boy o'g'liga o'xshatgan:

Aka Buxor: Ko'rpannga qarab oyoq uzatsang-chi, nodon, muncha boy o'g'liday kekkayasan.

Komil qori: Aybimni topib gapirding lak-lak, rahmat senga...

(«*Olma-anor*», «*Parranda*» payrovlari)

XULOSA

Askiya va uning ijrochilari nutqida ko'plab so'z o'yinlari mavjud bo'lib uning tahvilini bitta maqolaga sig'dirish, tadqiq etish biroz mushkul. Shunday bo'lIsa-da, ushbu maqolada so'z o'yinlarining tasniflanishi askiya matni misolida amalga oshirildi. Askiya va uning ijrochilari nutqida yuzaga kelgan so'z o'yinlari, okkozional ma'nno, kulgi qo'zg'atuvchi birliklar tahlil qilindi

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Otauli. Zargarona zarafat, teran tagma'no. <http://ziyouz.uz/ilm-fan/til-adabiyyot/2014-05-26-13-26-06> Chop etilgan sana: 26.05.2014. // "O'zbekiston adabiyyoti va san'ati" gazetası, 2010-yil 10-son.
2. O'zbek tilining izohli lug'ati. – Toshkent: O'ME, 2006. I jild. –B.106.
3. Соссюр Ф. де Труды по языкоznанию. - М.: Прогресс, 1977. – 206 с.
4. Витгенштейн Л. Философские исследования//Новое в зарубежной лингвистике. Вып.16.– М., 1985. –С. – 34.
5. Стилистический энциклопедический словарь русского языка. [электронный ресурс] / под ред. М.Н.Кожиной; члены редколлегии: Е.А.Баженова, М.П.Котюрова, А.П.С ковородников. – 2-е изд., стереотип. — М.: Флинта: Наука, 2011. –С. 696.
6. Коновалова О.Ю. Лингвостилистические особенности игра слов в современном английском языке. Автореф. дисс. канд. филол. наук. Москва: Изд-во МГУ, 2001. –С. 22.
7. Баранов К.С. Языковая игра в немецко язычных рекламных текстах: Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. –Москва, 2011. –С. 26.
8. Первак Т.В. Языковая игра в теледискурсе: лексической и стилистической аспекты (на материале немецкого комедийного телесериала «Штромберг»): Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. –Мытищи, 2018. –С. 26.
9. Санников В.З. Русский язык в зеркале языковой игры. Москва: Языки славян, культуры, 2002. –С. 547.
10. Вороничев О. Е. О лингвостилистических особенностях каламбура и каламбурной рифмы // Начальная школа плюс До и После. – 2010. № 2, с. 36-40.
11. Терещенкова А.А. Лингвостилистическая и семиотическая природа каламбура. Сборник «Риторика. Лингвистика». Смоленский государственный университет. 2016, №12. –С. 60-64.
12. Гладкова О.В., Блинова М.П. Лингвостилистические особенности английского каламбура и анализ способов его воссоздания при переводе. Современные тенденции развития науки и технологий. Кубанский государственный университет. 2016, №5-4. –С.38-41.
13. Федорова Ю.М., Чиликина О.Н. Лингвостилистические особенности французского каламбура и способы его воссоздания при переводе. [Актуальные вопросы филологии и переводоведения в свете современных исследований](#). Калужский государственный университет. 2017. -С.332-337.
14. Лаврентьева Е.С. Трудности перевода лингвостилистических особенностей художественных текстов в рамках игровой концепции языка. Языки. Культуры. Перевод. 2013, №1, -С.169-179.
15. Усолкина А. В. Языковая игра как текстообразующий фактор: Автореф. дис. ...канд. филол. наук. Екатеринбург, 2002. –С.22.
16. Лохова С.К. Игра слов в политическом дискурсе. Автореф. дисс... канд. филол. наук. – Москва, 2007. –С. 24.
17. Гридина Т.А. Языковая игра в художественном тексте: Монография/ Т.А. Гридина. – Екатеринбург: ГОУ ВПО «Урал. гос.пед. ун-т», 2008. –С. 165.

TILSHUNOSLIK

18. Вороничев О.Е. Каламбур как феномен русской экспрессивной речи: Автореф. док. ... филол. наук: 10.02.01. / Вороничев Олег Евгеньевич. –Москва: Московский педагогический государственный университет. 2014. –С.723.
19. Ильясова С.В. Языковая игра в коммуникативном пространстве СМИ и рекламы/ С.В. Ильясова, Л.П. Амири. – М.: Флинта, 2009. –С. 296.
20. Лазовская Н.В. Языковая игра в рекламном дискурсе: Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. –Саратов, 2007. –С. 22.
21. Викторова О.А. Особенности поликодовых демотивационных постеров с включением языковой игры. Дисс. канд. филол. наук. –Тверь, 2016. –С. 182.
22. Ковалев Г.Ф. Ономастические каламбуры А.С. Пушкина/ Г.Ф. Ковалев// Русская речь. – 2006. – №1. – С. 3–8.
23. Болдарева Е.Ф. Языковая игра как форма выражения эмоций: Автореф. дисс... канд. филол. наук. – Волгоград: ВГПУ, 2002. –С. 18.
24. Dusmatov X. Askiya matnining lingvostilistik tadqiqi. Filol. fan. bo'yicha fal. dok. ... diss. avtoref. – Farg'ona, 2018.